

วัณโรคดื้อยา

กลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงมากที่จะเป็น MDR-TB ได้แก่

- 1.1. กลุ่มผู้ป่วยที่เคยรักษามาก่อนทุกราย ได้แก่ ผู้ป่วยล้มเหลวที่ต้องเปลี่ยนการรักษาผู้ป่วยกลับมารักษาซ้ำหลังขาดยา ผู้ป่วยกลับเป็นซ้ำ
- 1.2. กลุ่มผู้ป่วยที่กำลังรักษาเสมหะยังพบเชื้อเมื่อสิ้นสุดเดือนที่ 3 และ 5
- 1.3. กลุ่มผู้มีประวัติสัมผัส MDR-TB ที่มีอาการสงสัยวัณโรค

ตาราง 13 ตารางชื่อยาและขนาดยาที่ใช้รักษาผู้ป่วยวัณโรคดื้อยา

ยา	ตัวย่อ	ผู้ป่วยน้ำหนักตัวน้อยกว่า 40 กก. (กก./วัน)	ผู้ป่วยน้ำหนักตัว 40-49 กก. (กก./วัน)	ผู้ป่วยน้ำหนักตัวตั้งแต่ 50 กก. ขึ้นไป (กก./วัน)
Group 1: First-line oral anti-tuberculosis agents				
Pyrazinamide 20-30 mg/kg/day (ยาเม็ดละ 500 มิลลิกรัม) ให้วันละ 1 ครั้ง	Z	1,000	1,500	2,000
Ethambutol 15 - 20 mg/kg/day (ยาเม็ดละ 400,500 มิลลิกรัม) ให้วันละ 1 ครั้ง	E	800	1,000	1,200
Group 2: Injectable anti-tuberculosis agents				
Streptomycin 15 mg/kg/day ฉีดเข้ากล้ามเนื้อวันละ 1 ครั้ง	Sm	500	750	1,000
Amikacin 15 mg/kg/day ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ วันละ 1 ครั้ง	Am	500	750	1,000
Kanamycin 15 mg/kg/day ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ วันละ 1 ครั้ง	Km	500	750	1000
Capreomycin 15 mg/kg/day ฉีดเข้ากล้ามเนื้อวันละ 1 ครั้ง	Cm	500	750	1000

ตาราง 13 ตารางชื่อยาและขนาดยาที่ใช้รักษาผู้ป่วยวัณโรคด้วยยา (ต่อ)

ยา	ตัวย่อ	ผู้ป่วยน้ำหนักตัวน้อยกว่า 40 กก. (กก./วัน)	ผู้ป่วยน้ำหนักตัว 40-49 กก. (กก./วัน)	ผู้ป่วยน้ำหนักตัวตั้งแต่ 50 กก. ขึ้นไป (กก./วัน)
Group 3: Fluoroquinolones				
Ofloxacin 15-20 mg/kg/day (ยาเม็ดละ 100, 200, 300 มิลลิกรัม) ให้วันละ 1 ครั้ง	Ofx	600	600	800
Levofloxacin 750 mg/day (ยาเม็ดละ 250, 500 มิลลิกรัม) ให้วันละ 1 ครั้ง	Lfx	750	750	750
Moxifloxacin (ยาเม็ดละ 400 mg) 7.5-10 mg/kg/day ให้วันละ 1 ครั้ง	Mfx	400	400	400
Group 4: Oral bacteriostatic second-line anti-tuberculosis agents				
Ethionamide 15-20 mg/kg/day (ยาเม็ดละ 250 มิลลิกรัม) แบ่งให้วันละ 2-3 ครั้ง*	Eto	500	750	750
Prothionamide 15-20 mg/kg/day (ยาเม็ดละ 250 มิลลิกรัม) ให้วันละ 1 ครั้ง หรือหลายมื้อได้	Pto	500	750	1,000
Cycloserine 10-20 mg/kg/day (ยาเม็ดละ 250 มก.) แบ่งให้วันละ 2 ครั้ง (ทุก 12 ชม.)	Cs	500	500	750
Para-Amino Salicylic acid 200 mg/kg/day (ยาเม็ดละ 1000 มิลลิกรัม) แบ่งให้วันละ 2 ครั้ง	PAS	8,000 (8 gm.)	10,000 (10 gm.)	12,000 (12 gm.)
Terizidone (เม็ดละ 300 มก.) 15-20 mg/kg/day	Trd	600	600	600-900

ตาราง 13 ตารางชื่อยาและขนาดยาที่ใช้รักษาผู้ป่วยวัณโรคดื้อยา (ต่อ)

ยา	ตัวย่อ	ผู้ป่วยน้ำหนักตัวน้อยกว่า 40 กก. (มก./วัน)	ผู้ป่วยน้ำหนักตัว 40-49 กก. (มก./วัน)	ผู้ป่วยน้ำหนักตัวตั้งแต่ 50 กก. ขึ้นไป (มก./วัน)
Group 5: Anti-tuberculosis agents with unclear efficacy				
Clofazimine (เม็ดละ 50,100 มก.)	Cfz	100-300 มิลลิกรัมต่อวัน แพทย์บางท่านเริ่มขนาดยาที่ 300 มิลลิกรัมต่อวัน หลังจากนั้น 4-6 สัปดาห์จึงปรับยาเป็น 100 มิลลิกรัมต่อวัน		
Linezolid (เม็ดละ 600 มก.)	Lzd	ขนาดยาปกติของผู้ใหญ่ 600 มก. วันละครั้ง		
Amoxycillin/Clavulanate	Amk/Clv	ขนาดยาปกติของผู้ใหญ่ 875/125 มก. วันละ 2 ครั้ง หรือ 500/125 มก. วันละ 3 ครั้ง		
Thioacetazone	Thz	150 มก. วันละครั้ง		
Clarithromycin (เม็ดละ 500 มก.)	Clr	500 มก. วันละ 2 ครั้ง		
Imipenem/cilastatin	lpm/Cln	ฉีดเข้าหลอดเลือดดำ 500-1000 มก. ทุก 6 ชม.		
High-dose isoniazid 16-20 mg/kg/day	High-dose H	600	800	1000

หมายเหตุ: * สำหรับ Eto ควรให้ยาแบบค่อยๆ เพิ่มขนาด เช่น เริ่มที่ 250 มก./วัน ประมาณ 1-2 วัน จากนั้น 250 มก. วันละ 2 ครั้งประมาณ 1-2 วัน จนถึงขนาดยาที่ต้องการ แบ่งให้ 3-4 ครั้งต่อวัน หรือคำนวณจาก 15-20 mg/kg/day วันละครั้ง สามารถแบ่งรับประทานเมื่อทนยาไม่ได้